

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУДОВА ПСИХОЛОГІЯ»***

Спеціальність:	С4 Психологія
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Психологія

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Судова психологія
Шифр та назва спеціальності	С4
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 год. Лекції: 20 год. Практичні заняття: 14 год. Самостійна робота: 56 год.
Термін вивчення дисципліни	
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри	

Анотація до курсу. Навчальна дисципліна «Судова психологія» належить до дисциплін циклу професійної підготовки, вивчення якої передбачено за освітньо-професійною програмою підготовки фахівців освітнього ступеня – бакалавр. Метою вивчення навчальної програми дисципліни "Судової психології" є опанування студентами системою загальнотеоретичних та практично-орієнтованих знань, вмінь і навичок психологічного опосередкування юридичної діяльності і, зокрема, основних напрямів діяльності судових та правоохоронних органів, які дозволять фахівцю-практичному психологу самостійно вирішувати завдання дослідницького і консультаційного характеру у сфері професійної діяльності.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: Предметом судової психології є вивчення психологічних закономірностей поведінки, діяльності та психічних станів учасників судочинства (підозрюваних, обвинувачених, потерпілих, свідків, суддів, прокурорів, адвокатів), а також психологічних механізмів формування показань, прийняття процесуальних рішень, здійснення слідчих і судових дій та впливу правових процедур на особистість. Судова психологія досліджує особливості сприйняття, пам'яті, мислення, емоцій і мотивації в умовах правового регулювання з метою підвищення ефективності, об'єктивності та гуманізації правосуддя.

Мета курсу: полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про психологічні закономірності судової діяльності та поведінки учасників судового процесу, а також у розвитку здатності застосовувати психологічні знання для аналізу, прогнозування й оптимізації процесуальних дій, прийняття обґрунтованих рішень і забезпечення об'єктивності, гуманності та ефективності правосуддя

Завдання навчальної дисципліни: полягають у формуванні у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних умінь щодо застосування психологічних закономірностей у сфері судочинства, зокрема: вивчення психологічних особливостей особистості та поведінки учасників судового процесу; аналізу психічних станів, мотивації та емоційних реакцій осіб у ситуаціях правового конфлікту; опанування психологічних механізмів формування та оцінки показань; розвитку навичок психологічного аналізу судових і слідчих ситуацій; ознайомлення з основами судово-психологічної експертизи; формування професійно-етичної позиції та здатності застосовувати психологічні знання для забезпечення об'єктивності, справедливості та ефективності правосуддя.

Пререквізити навчальної дисципліни: знання з яких є необхідними для успішного опанування курсу «Судова психологія»: загальна психологія, вікова та педагогічна психологія, соціальна психологія, психологія особистості, основи правознавства, кримінальне право, кримінальний процес, етика професійної діяльності.

Постреквізити навчальної дисципліни: навчальні дисципліни та види професійної підготовки, для яких «Судова психологія» є теоретичною та методологічною основою: юридична психологія, кримінальна психологія, судово-психологічна експертиза, психологія слідчої діяльності, пенітенціарна психологія, психологічне консультування у правовій сфері, професійна діяльність практичного психолога в судових і правоохоронних органах.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
Спеціальні компетентності	СК4.Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК9.Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Результати навчання	ПР3 Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. РН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність. ПР7 Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
----------------------------	---

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			Методи навчання/методи оцінювання
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	
1 семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традиційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий
Змістовний модуль 1. Методи психологічного впливу та психологія правопорушника					
Тема 1	1. Методи і прийоми психологічного впливу на об'єкти професійної діяльності.	2	1	6	
Тема 2	2. Психологія особистості правопорушника	2	2	6	
Тема 3	3. Психологічні особливості та структура злочинних груп.	2	1	6	
Тема 4	4. Психологічні основи досудового розслідування	2	2	4	
Тема 5	5. Психологічні особливості судового провадження	2	1	6	
Змістовний модуль 2. Процедури та документи судового провадження					
Тема 6	6.Психологічні особливості проведення судово-психологічної Експертизи	2	1	6	
Тема 7	7. Психологія діяльності прокурора	2	2	6	
Тема 8	8. Психологія діяльності адвоката	2	1	4	

Тема 9	9. Психологія засудженого	2	2	6	контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Тема 10	10. Завдання і умови ресоціалізації	2	1	6	
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	14	56	
Форма контролю: залік					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.4.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Поточний контроль знань										Модульна контрольна робота	Залік	Загальна кількість балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	20	100
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни «Судова психологія»:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);

- оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;

- оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;

- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (Е) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«А» - 18-20 балів;

«В» - 16-17 балів;

«С» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«Е» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Судова психологія» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності.
Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)
критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		

68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Для успішного засвоєння курсу «Судова психологія» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Судова психологія» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації:

Основні джерела:

1. Конституція України - 1996 р. із змінами.
2. Закон України — Про судоустрій і статус суддів-2016 р. із змінами.
3. Кримінальний кодекс України - 2001 р. із змінами.
4. Кримінально-процесуальний кодекс України – 2013 р. із змінами.
5. Кримінально-виконавчий кодекс України – 2004 р. із змінами.
6. Баронін А. С. Психологічний профіль вбивць: Посіб. з кримінальної психології та криміналістики. - К., 2001.
7. Крюкова М.А. Методика проведення психологічної експертизи в різних галузях психології: навчально-методичний посібник (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) ступеня). Одеса: Одеський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2024. – 111 с.
8. Землянська О. В. Особистість як об'єкт судово-психологічної експертизи: монографія. Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2019. 367 с.
9. Кацавець Р. С. Кримінальна психологія : навч. посіб. Вид., 2-ге, допов. Київ: Алерта, 2022. 152 с.
10. Кримінологія : підручник / [Б. М. Головкін, В. В. Голіна, О. В. Лисодед та ін.]; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2020. 384
11. Шепітько В. Ю. Кримінальна психологія: історія становлення та сучасний стан. Юридична психологія. 2021. № 1 (28). С. 14-20.

Додаткова:

1. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності. - Палермо, 2000.
2. Коновалова В. О., Шепітько В. Ю. Юридична психологія: Підручник. - К., 2004.
3. Медведєв В. В. Кримінальна психологія: Підручник - К.: Атака, 2004. - 368 с.
4. Настільна книга слідчого: [Наук.-практ. видання для слідчих і дізнавачів] / Панов М.І., Шепітько В.Ю., Коновалова В.О. та ін. К.: Видавничий Дім —Ін Юре, 2003. 720 с.: 49 іл.
5. Психологія судового розгляду кримінальних справ: монографія/М.В. Костицький, В.Я. Марчак, О.К. Черновський, А.В. Федіна.—Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010.-400 с.
6. Кікалішвілі М. В. Психологічні особливості корупціонера. Науковий вісник НДІ проблем досудового розслідування. 2024. № 1. <https://doi.org/10.61417/2786-7900.2024.3.5>.
7. Коркос Я. О. Концептуальний зміст категорії «свідомість» у зарубіжній психології. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2022. № 1. С. 11–17. DOI: 10.32999/ksu2312-3206/2022-1- 2
8. Юридична психологія: Підручник / За заг.ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсєєва – К.: КНТ, 2007.–360 с.